

Conceptvoorstel curriculum Mens & Maatschappij

Feedback Rutgers, COC NL en SANL

Mens & Maatschappij is een curriculum dat

In het conceptvoorstel M&M valt op dat:

- Er aandacht is voor gevoelens van vriendschap, verliefdheid en seksualiteit, en voor seksualiteit en respect hebben voor grenzen, onder de bouwstenen Welzijn en Invloed en beïnvloeding.

Maar..

- Er is helemaal geen expliciete aandacht voor seksuele en gender diversiteit
- Er ontbreekt ook aandacht voor gendernormen, gelijkwaardigheid in relaties, consent, seksueel geweld, ..

Zo zou er in de volgende bouwstenen, expliciet aandacht besteed kunnen worden aan seksualiteit en seksuele identiteit:

- **MM06B1 Mensbeeld en identiteit**
- **MM11B3 Denken vanuit jezelf en vanuit anderen**
- **MM11B4 Denken in overeenkomsten en verschillen**
- **MM11B6 Denken vanuit keuzes en verantwoordelijkheden**
- **MM11B7 Denken in betekenis**

(nog concrete teksten uitwerken..)

Commented [MV1]: Ik had hem ook nog wel terug verwacht in Diversiteit.. Met daarbij ook een link naar genderidentiteit. Maar wellicht valt deze onder burgerschap?

Teksten uit conceptvoorstel waar ik naar refereer:

MM04B1 Welzijn

Leerlingen leren over de elementen die het welzijn en (psychisch) welbevinden van individuen beïnvloeden zoals (sociale) omstandigheden of persoonlijke eigenschappen. Kennis over het brein en over de wijze waarop je persoonlijkheid zich vormt draagt bij aan het inzicht in de psychologische ontwikkeling van de mens. Zowel de sociale als fysieke omgeving heeft invloed op ons welbevinden en dat van de ander. We zorgen voor elkaar en verwachten ook zorg van elkaar. Deze zorg is georganiseerd in het stelsel van gezondheidszorg, dat ook tot dilemma's leidt.

4.1.a Bouwsteen PO

Fase 1 (po onderbouw)

Inleiding

Leerlingen leren over hun eigen emoties en gevoelens en die van een ander. Zo ontwikkelen ze een zelfbeeld en ontdekken leerlingen zichzelf in relatie tot de ander in hun directe omgeving.

Kennis en vaardigheden

Leerlingen leren

- ☒ over gevoelens van jezelf en de ander (o.a. vriendschap, verliefdheid);
- ☒ over verschillende emoties (blij, boos, bang, bedroefd);
- ☒ over verschillende soorten gedrag (gewenst en ongewenst gedrag).

Fase 2 (po bovenbouw)

Inleiding

Leerlingen leren meer en meer over hun eigen emoties en gevoelens en die van de ander, over hoe de wisselwerking met anderen verloopt, over de werking van hun brein en mogelijke leerstrategieën.

Kennis en vaardigheden

Leerlingen leren

- ☒ over gevoelens van jezelf en de ander, verschillende oorzaken van gevoelens (o.a. vriendschap, verliefdheid, seksualiteit);
- ☒ over het reguleren van emoties en de rol hiervan op de communicatie;
- ☒ over verschillende soorten gedrag en de wisselwerking tussen henzelf en anderen (o.a. pestgedrag);
- ☒ over de werking van het brein in relatie tot de persoonlijke ontwikkeling: geheugen, waarneming, emoties en leerstrategieën;
- ☒ over de organisatie, functie en taken van gezondheidszorg.

4.1.b Bouwsteen VO-onderbouw

Inleiding

Leerlingen leren over de wisselwerking tussen zichzelf en de omgeving en de soorten gedrag, de werking van het brein in relatie tot de persoonlijke ontwikkeling en over gezondheidszorg in Nederland.

Kennis en vaardigheden

Leerlingen leren

- ☒ over emoties, gevoelens en gedrag en de invloed hiervan op communicatie;
- ☒ over de impact van sociale- en omgevingsfactoren op gevoelens, emoties en

Commented [MV2]: Als het gaat over zelfbeeld (zoals in de inleiding staat) kan hier ook seksuele en genderdiversiteit onder vallen. Nu lijkt het alleen te gaan over gevoelens ten opzichte van de ander.

Misschien moet er een extra worden toegevoegd: -over gevoelens over jezelf

Commented [MV3]: •Bewustzijn van culturele en religieuze verschillen in opvattingen ten aanzien van seksualiteit
•(Her)kennen en respecteren van diversiteit in seksuele beleving, gedrag en oriëntatie

Commented [MV4]: •Weten dat er verschillende soorten relaties bestaan en hoe je partnerrelaties kunt opbouwen en onderhouden
•Bewustzijn hoe je in een partnerrelatie rekening houdt met behoefte aan autonomie, verbondenheid en wederkerigheid
Een positieve attitude laten zien ten aanzien van diversiteit in relaties en afwijzen van ongelijkwaardigheid, geweld en dwang in relaties

Commented [MV5]: Het gaat in tegenstelling tot het PO nu helemaal niet meer over het vormen van een zelfbeeld. Ik zou die nog wel terugverwachten en dan ook ingezoomd op seksuele oriëntatie, genderidentiteit

Commented [MV6]: Gendernormen (stereotype beelden en de gevolgen hiervan bijv. seksueel geweld), kan hierin

- Bewustzijn van gender, en daaraan gekoppelde maatschappelijke rolverwachtingen en stereotype beelden van jongens en meisjes ten aanzien van relaties en seks en wat dit (dubbele moraal) betekent voor jongens en meisjes
- Reflectie op gelijkwaardige en respectvolle partnerrelaties, en van gelijkwaardige man- en vrouwverhoudingen binnen relaties
- Een standpunt innemen ten aanzien van gendernormen

gedrag (o.a. oorzaken en gevolgen pestgedrag);

☒ over gevoelens met betrekking tot seksualiteit, respectvol gedrag, grenzen aangeven;

☒ over de werking van het brein in relatie tot de persoonlijke ontwikkeling: geheugen, waarneming, leerstrategieën en emoties, stress en beloningsmechanismen;

☒ over de organisatie, functie en taken van gezondheidszorg en morele dilemma's die hierbij horen (bijv. betaalbaarheid).

Commented [MV7]: Ook bijvoorbeeld sexting? Je kan hier seksuele oriëntatie ook nog explicieter benoemen.

Commented [MV8]: Er kan explicieter worden gemaakt wat hieronder valt: onderscheid in seksuele oriëntatie, gender, seksueel gedrag.

MM07B2 Invloed en beïnvloeding

PO bovenbouw

Leerlingen leren:

- over het herkennen en benoemen van de eigen grenzen (fysiek, emotioneel, seksueel) en het respecteren van grenzen van anderen;
- over de invloed van reclame, sociale media, games, vrienden(groep), ouders, idolen en anderen op wat ze voelen, denken en willen;
- over de manier waarop ze zelf in hun omgeving invloed kunnen uitoefenen.

Commented [MV9]: Bewustzijn van culturele en religieuze verschillen in opvattingen ten aanzien van seksualiteit

Commented [MV10]: En wensen

- Of: Bewustzijn dat voor plezierige seks belangrijk is dat je het allebei wilt (consent), dat je het veilig doet en dat je je er prettig bij voelt

7.2.b Bouwsteen VO-onderbouw

Inleiding

Leerlingen leren over invloed en beïnvloeding van hunzelf en anderen (zoals hun peers en via sociale media die steeds belangrijker worden). Dit kan op grotere schaal gaan over mondiale thema's.

Kennis en vaardigheden

Leerlingen leren:

- over het herkennen en benoemen van eigen grenzen (fysiek, emotioneel, seksueel) en het respecteren van de grenzen van anderen;
- over hoe reclame, sociale media, games, vrienden, ouders, idolen en anderen invloed hebben op henzelf en op anderen;
- over het verslavende aspect hiervan en welke strategieën er zijn om hiermee om te gaan;
- over de manier waarop ze zelf invloed kunnen uitoefenen: in de eigen omgeving en daarbuiten, in de samenleving en in de politiek (nu en later) en over de invloed van politieke besluitvorming op het dagelijkse leven;

Commented [MV11]: Door 'en herkennen' toe te voegen zou je consent kunnen dekken.

Commented [MV12]: •Seksuele rechten kennen en weten wat deze betekenen voor je eigen leven

Commented [MV13]: De culturele normen etc.

Commented [MV14]: En wensen